

“... Фінанси є тією точкою опори, яка, згідно з твердженнями Архімеда, дозволяє перевернути увесь світ”.
(Арман Жан дю Плессі. Кардинал Ришельє)¹

Упродовж останніх півтора століття міжнародні фінанси стали феноменом економічної дійсності, явищем, що динамічно еволюціонує, спричиняє як економічні злети, так і падіння. Фінансові відносини між урядами, міжнародними організаціями, транснаціональними компаніями тощо зазнають постійних змін, які супроводжуються формуванням міжнародних конвенцій, прийняттям рішень про злиття і поглинання, створенням інноваційних моделей щодо розв'язання проблем заборгованостей, забезпечення стабільності на валютних ринках, побудови ефективних механізмів захисту суб'єктів господарювання від руху спекулятивного капіталу тощо.

На жаль, сьогодні немає підстав стверджувати, що знання про природу міжнародних фінансів є настільки повними, адекватними і систематизованими, щоб дотримання певних правил у прийнятті рішень на фінансових ринках гарантувало уникнення проблем. І навіть більше, численні дослідження і факти ставлять під сумнів можливість виведення таких правил взагалі. Причиною цього є надто сильний вплив емоційно-психологічного чинника на прийняття фінансових рішень більшістю суб'єктів фінансових ринків. Крім того, загальновідомо, що існують певні фінансові кола, які свідомо, на основі чітких розрахунків реалізують фінансову політику, яка спричиняє фінансові потрясіння як на регіональному, так і на світовому рівні, тобто їхні інтереси не обмежуються лише економічними цілями.

Фінансовий ринок України все ще у стані становлення. Він не відіграє помітної ролі у сфері міжнародних фінансів. Наш ринок часто потребує захисту від спекулятивного капіталу. Однією з умов його розвитку до рівня нових, але вже достатньо розвинених фінансових ринків є підготовка фахівців, які здатні ідентифікувати процеси і явища, що відбуваються у сфері міжнародних фінансів, давати їм адекватну оцінку, прогнозувати наслідки прийняття тих чи інших рішень у сфері міжнародних фінансів, виконувати певні фінансові операції тощо.

---

¹ Черкасов П.П. Кардинал Ришельє: портр. гос. деят. / П.П. Черкасов. – М.: ОЛМА-пресс, 2002. – 411 с.

Пропонований посібник підготовано для студентів напряму “Міжнародна економіка”. Саме для них дисципліна “Міжнародні фінанси” є нормативною. Посібник охоплює всі теми, передбачені державним стандартом і розробленою відповідно до нього робочою програмою. У посібнику, окрім матеріалу, який розкриває сутність кожної теми, наведено також список рекомендованої студентам літератури, список контрольних питань, тести для самоперевірки, задачі, а також методичні вказівки до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання.

Метою викладання дисципліни “Міжнародні фінанси” є формування системи знань у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.

Завдання вивчення дисципліни – надати студентам інформацію про сутність та елементи системи міжнародних фінансів, світового фінансового ринку та його сегментів, використання основних фінансових інструментів, а також навчити їх проводити міжнародні розрахунки тощо.

Вивчивши дисципліну, фахівець повинен знати і розуміти, як взаємодіють фінансові ринки, які правові акти регламентують міжнародні розрахунки, яку роль відіграють різні групи суб’єктів міжнародних фінансів у розв’язанні фінансових проблем, для чого і як використовують строкові контракти на фінансових ринках, з якою метою реалізують арбітражні операції, які існують моделі врегулювання міжнародної заборгованості тощо.

Підготований фахівець повинен вміти: виконувати розрахунки за основними видами операцій на міжнародному фінансовому ринку; моделювати схеми реалізації різних угод, які використовуються у сфері міжнародних фінансів; здійснювати оцінку ефективності реалізації фінансових операцій.

Ця дисципліна тісно пов’язана із такими дисциплінами, як “Міжнародна торгівля”, “Міжнародні організації”, “Міжнародна економіка” тощо. Знання, отримані під час вивчення дисципліни “Міжнародні фінанси”, стануть вагомим доповненням для формування у студента уявлення про світову економіку.

Для зручності роботи з навчальним матеріалом подано велику кількість додаткової інформації, що стосується уточнення формулювання загальноживаних понять і термінів, пояснень і деталізації окремих аспектів формування і розвитку системи міжнародних фінансів, прикладів і описів застосування фінансових інструментів.

Автори висловлюють подяку рецензентам посібника – доктору економічних наук, професору, заслуженому діячу науки і техніки України М.І. Крупці, доктору економічних наук, професору Л.І. Піддубній, доктору економічних

наук, професору Р.А. Слав'юку та доктору економічних наук, професору А.В. Чупіс за слушні зауваження і рекомендації, що були взяті до уваги і сприяли удосконаленню підбраного матеріалу.

Особливу подяку висловлюємо доктору економічних наук, професору О.Є. Кузьміну і співробітникам Видавництва Національного університету "Львівська політехніка", завдяки яким посібник був відредагований і виданий у стислі терміни.

Навчальний посібник підготували: канд. екон. наук, доц. С.В. Князь (вступ, розділ 1, 2, 3, 5–7, 11, додатки), канд. екон. наук, доц. Н.Г. Георгіаді (розділ 2, 5), канд. екон. наук, О. В. Князь (розділ 3, 8), асист. К.О. Дзюбіна (вступ, розділ 4, додатки), ст. викл. О.Ю. Григор'єв (розділ 1, 3, 9, 10, 12), асист. В.В. Лакіза (питання для самоконтролю, тестові завдання, рекомендована література).

Загальну редакцію посібника здійснив керівник авторського колективу проф. О.Є. Кузьмін.

Автори будуть вдячні читачам за зауваження та пропозиції щодо поліпшення його змісту та форми викладу. Ваші відгуки та пропозиції просимо надсилати на адресу: м. Львів-79013, вул. С. Бандери, 12, Національний університет "Львівська політехніка", Інститут економіки і менеджменту, кафедра менеджменту і міжнародного підприємництва, асист. К.О. Дзюбіні або на e-mail: katedzyubina@yahoo.com.